

Jobcenter Slagelses indsats i forbindelse med suspenderingen af beskæftigelsesindsatsen og foreløbige konsekvenser af Covid19

Kontakten til borgere og virksomheder under suspenderingen af beskæftigelsesindsatsen:

Hjemsendelse af medarbejdere og suspenderingen af beskæftigelsesindsatsen har medført at alle afdelinger i Center for Arbejdsmarked & Integration har taget nye digitale redskaber i brug, samt indført nye arbejdsgange i det daglige arbejde med at betjene borgere og virksomheder. Fra alle afdelinger meldes der om stor fleksibilitet og nytænkning i tilrettelæggelse og udførsel af arbejdet. Især er muligheden for at afholde videomøder via bl.a. Webex blevet udnyttet i både den interne kontakt og i kontakten til borgere, virksomheder og øvrige samarbejdspartnere.

I sprogcenteret har man ligesom på landets øvrige undervisningsinstitutioner benyttet sig af fjernundervisning af sine kursister og har derudover fokus på, hvordan man tackler situationen med udsatte prøver og evt. afholdelse af planlagte medborgerskabs- og indfødsretsprøver i juni. I Virksomheds- og Uddannelsessamarbejde har der bl.a. været et fokus på arbejdet med driften af projekter som Komm-Udd, hvor de deltagende unge også har modtaget onlineundervisning samt deltaget i web-baserede møder. Derudover har der været fokus på det forberedende arbejde til dette års SUK-festival, som indebærer en bred vifte af kontakthjælper til deltagende virksomheder og institutioner. Afdelingen har endvidere i perioden løftet en bred vifte af opgaver, der bl.a. vedrører vejledning, webinarer, relevant informationsformidling til berørte virksomheder samt rekruttering til virksomheder, der har behov for dette. Afdelingens vagttelefon er fortsat bemannet ift. henvendelser fra virksomheder.

Afdelingerne hjemmehørende på Kalundborgvej har generelt haft fokus på administrative opgaver samt telefoniske og web-baserede samtaler med de borgere der har behov for dette. Bl.a. afholdes, der virtuelle møder i rehabiliteringsteamet, hvor borgeren inviteres til deltagelse via den platform, man er mest tryk ved. Afdelingen for Fastholdelse oplever bl.a. som konsekvens af Covid19 en tilgang af sygemeldte borgere, der skal have behandlet deres sag indenfor rammerne af nuværende lovgivning, og der er kontakt med både borgere og virksomheder via de platforme, der er til rådighed. Opkvalificering afholder løbende via telefon visitationssamtaler for nye kontakthjælperansøgere, samt holder kontakt til de borgere i afdelingen, der ønsker dette. I Integrationsafdelingen er der særskilt fokus på oversættelse og formidling af al relevant information vedrørende Corona til afdelingens borgere. Derudover samarbejder afdelingen på tværs af kommunens forvaltninger om en tæt elektronisk kontakt til familierne, for at sikre trivsel i en udfordret situation. Der er også her løbende kontakt til virksomheder, hvor man har et samarbejde om borgere.

Ungeafdelingen har udover fokus på elektronisk og telefonisk kontakt til de unge, der har behov for samtaler af varierende karakter, fokus på rekrutteringsarbejdet - især til de ekstraordinære indsatser, der er fulgt med kommunens vedtagne hjælpepakker. Herudover arbejdes der på at tage kontakt til de unge, der er tilmeldt uddannelsesstart til sommer, for at hjælpe og vejlede til en god opstart.

I Jobhuset på Østre Skole har man haft fokus på kontakt til ledige og ny tilmeldte dagpengemodtagere, som har en sundhedsfaglig baggrund, og som kunne tænkes at ville bistå i det frivillige regionale beredskab etableret under krisen. Endvidere arbejdes der fortsat aktivt med oprettelse af nye fleksjobaftaler, samt råd og vejledning til afdelingens målgrupper generelt.

Status på den lokale hjælpepakkes to initiativer, der ligger på beskæftigelsesområdet

Byrådet har vedtaget en lokal hjælpepakke på kr. 50 mio., hvoraf to initiativer ligger på beskæftigelsesområdet:

Det undersøges, om der kan etableres arbejdspladser indenfor områder, hvor der er behov fx sundhed, grønne områder, rengøring eller andre relevante områder, idet der politisk er meget stor fokus på at skabe beskæftigelse, herunder et særligt fokus på at skabe beskæftigelse for unge (forslag fra SBU).

Status: der er rekrutteret 11 personer til rengøring. De er foreløbig ansat i 2 måneder, til en samlet lønudgift på 220.000 kr. pr måned. Nettobesparelsen i Jobcenteret afhænger af hvilken ydelse personerne har været på. Med gennemsnitlige udgifter pr. kontanthjælpsmodtager vil nettobesparelsen på overførselsudgifter svarer til ca. 110.000 kr. pr måned.

Rekruttering af personer til ejendomsservice afventer afklaring af behov for ekstra personer. Til dagtilbud og skoler er der ved at blive ansat og uddannet 20 personer, som ansættes i 15 timer pr uge fra 22. april til 30. juni. Udgiften pr. medarbejder vil være ca. 8.800 kr. pr måned. Arbejder de mere end 15 timer pr. uge aflønnes de for de yderligere timer. Samlet udgift ca. 375.000 kr. for hele perioden. De 20 var alle på uddannelsesydelse, og Jobcenteret har beregnet en nettobesparelse i perioden på 304.000 kr.

Der udarbejdes forslag til ekstra uddannelsesmæssige indsatser til de borgere, der forventes ikke at vende tilbage til deres tidligere job (forslag fra SBU, udvalget peger særligt på uddannelser indenfor social og sundhed samt det pædagogiske område).

Status: der afsættes en ekstraordinær fælles pulje eller puljer til de forskellige forvaltningsområder, så det er muligt for kommunen på sigt at stille flere elevpladser til rådighed. Det kan eksempelvis være inden for sundhedsvæsenet, serviceassistenter eller det pædagogiske område m.v., hvor der også på sigt forventes at være gode muligheder for jobansættelse, ligesom Slagelse Kommune kan overveje muligheder for etablering af voksenlærlingepladser i Slagelse Kommune, som understøtning for det voksenlærlingeprojekt Virksomhedsservice har igangsat. Der arbejdes på oprettelse af 20-25 ekstra elevpladser.

Status på projektet med småjobs og jobcentrets involvering i den aktuelle situation med genåbning af institutioner

Projekt småjobs

Der er blevet trykt en pjece og Ungeafdelingens medarbejdere er gået i gang med at udsøge relevante unge og kontakte virksomheder. Grundet suspenderingen af beskæftigelsesindsatsen er arbejdet med at udsøge unge og kontakte virksomheder først ved at blive løbet i gang nu. Det betyder tillige, at der aktuelt ikke er etableret nogle småjobs endnu.

Rekrutteringsopgaver i forbindelse med genåbning af institutioner

I forhold til henvendelser fra kommunen, herunder skoler og institutioner m.v. omkring jobordrer, har Jobcenteret aktuelt ordrer inde – de er begge vedrørende pædagogmedhjælpere i en daginstitution.

Derudover er der i processen blevet arbejdet i flere spor både i forhold til at imødekomme behovene for pædagogisk hjælp og det stigende rengøringsbehov i forbindelse med genåbningen af institutioner. Derudover arbejdes der med at skaffe frivilligt sundhedspersonale til det regionale beredskab.

I Ungeafdelingen holdes der øje med konkrete jobordrer og rekruttering blandt de unge, hvor det er muligt. Der er således 15 unge, der via rekrutteringskonsulenterne, er formidlet videre til rengøringsjob. Derudover deltager der unge i det nyoprettede vikarkorps.

I et samarbejde med Job og Uddannelse og Ungeafdelingen (der hver især har udsøgt relevante borgere) har rekrutteringskonsulenterne fra Virksomheds- og Uddannelsesservice, været med til at kontakte ledige med henblik på at rekruttere til ansættelse i Rengøring under Center for Kommunale Ejendomme. Rekrutteringskonsulenternes opgave har været at kontakte relevante borgere og formidle kontakten mellem borger og Rengøring, der efterfølgende har forestået ansættelsessamtaler og -proces.

I Job og Uddannelse har man kontaktet ledige og nyledige sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere med henblik på at få frivillige til det regionale beredskab.

Foreløbige konsekvenser af Covid19 på beskæftigelsesområdet - ultimo april 2020

De foreløbige konsekvenser af Covid19 ultimo april 2020 er en samlet nettoforøgelse på knap 1.000 ekstra borgere på forsørgelse. Det handler i runde tal om 650-700 ledige og forventeligt 200-300 sygedagpengemodtagere.

Et forsigtigt bud nu og her er, at det nuværende ekstraniveau fastholdes minimum resten af året som gennemsnit. På nuværende tidspunkt er der ikke grundlag for at sige, hvornår der kan forventes op- og nedgange. Nettoforøgelsen afspejles i den økonomiske opfølgning. Udviklingen følges naturligvis tæt, og prognoser vil helt sikkert skulle justeres undervejs. Der er derfor allerede iværksat initiativer på tværs af kommunerne for at udveksle viden og ideer om prognoser, beregningsmodeller mv.

Formålet med nedenstående notat er at give en mere detaljeret forståelse for:

- Status for ledighed og sygedagpenge
- Indblik i viden og manglende viden i forhold til prognoser og økonomi
- Konsekvenser ved genåbning af den suspenderede beskæftigelsesindsats.

1. Status for ledighed

Tilgang

Pr. 22. april 2020 ses en nettotilgang på 666 ledige siden starten af Covid19-krisen den 9. marts. Tilgangen har løbende fulgt den landsdækkende udviklingen.

Fra primo april begyndte tilgangen af nyledige at stabilere sig, så der "kun" har været en overrepræsentation i tilgangen pr. dag på ca. 30 % sammenlignet med tidligere år på samme tidspunkt.

Afgang

På trods af den mindre tilgang fra primo april, er udfordringen dog fortsat ultimo april, at afgang fra ledighed endnu har været minimal. Afgang følger endnu slet ikke de normale sæsonmæssige fald i ledigheden. Almindeligvis ses det største fald i ledigheden i forårs- og sommermånederne. Dette fald kommer normalt i stort omfang fra sæsonbetonede erhverv som hoteller og restauranter, diverse oplevelsesattraktioner, rejse- og persontransportbranchen mv. Netop nogle af de erhverv, som indtil videre er hårdest ramt af Covid19, og hvor der er størst usikkerhed om, hvornår og i hvilket omfang de kan åbne igen.

Den suspenderede beskæftigelsesindsats betyder, at Rekrutteringsservice ved indkomne jobopslag må afdække flere jobemner end normalt, fordi bl.a. rådighedsreglerne og 225-timerskravet er midlertidigt sat ud af funktion. Jobmatch er dermed udelukkende baseret på frivillighed, og mange nyledige forventer fortsat, at de snart kan vende tilbage til tidligere job og ønsker at se tiden an. Den midlertidige forlængede ret til A-dagpenge er også med til at give et lidt højere ledighedstal end ellers. Hovedparten af ledige med mistet A-dagpengeret ville under normale omstændigheder enten være gået i job eller blevet selvforsørgende (formue eller ægtefælle).

Første gradvise genåbning

I den første gradvise genåbningsuge (16), hvor der blev åbnet op for liberale erhverv - og flere butikker beliggende uden for centre og arkader genåbnede, var der et lille fald i ledigheden for første gang efter covid-19. Medio uge 17 var ledigheden stabil. Grunden til, at der ikke kunne ses et større fald i ledigheden ved genåbningen af de liberale erhverv og butikker vurderes at være, fordi hovedparten af de liberale erhverv enten har været omfattet af lønkompensationsordningen, eller også har eventuelt afskedigede endnu ikke været berørt af ledighed på grund af opsigelsesvarsel. Endelig vurderes det at have en betydning, at relativt mange butikker i Slagelse By er placeret i center og arkade, som ikke kan åbne endnu.

Mørketal 1: Afskedigede med længere opsigelsesvarsel

Ultimo april afventes spændt på tilgangen af ledige over månedsskiftet pr. 1. maj og pr. 1. juli. Det skyldes, at personer, som er afskediget med en eller tre måneders varsel, først vil optræde i antallet af ledige, når de får en ydelse. Der er derfor risiko for igen at se en større stigning i antal ledige på netop disse tidspunkter.

Mørketal 2: Borgere omfattet af lønkompensation

Der er endnu et stort mørketal i forhold til ledigheden, som skyldes regeringens ordning om lønkompensation. Regeringen har den 20. april meldt ud, at på landsplan er 150.000 lønmodtagere omfattet af ordningen. Lønkompensationen gælder foreløbig frem til 8. juli. Herefter vil det med den gældende lovgivning stå klart, om alle de 150.000 job er reddet, eller om der venter endnu flere afskedigelser. Der foreligger endnu ikke lokale tal for lønkompensationsordningen, men hvis kommunens andel svarer til ledighedsandelen, så svarer det til ca. 2250 lønmodtagere.

2. Status på sygedagpenge

Udvidet målgruppe for sygedagpenge

Covid19-krisen har også haft stor betydning for sygedagpengeområdet. Det skyldes, at arbejdsgivere og selvstændige midlertidigt har fået udvidet ret til sygedagpenge som følge af corona-virus. Den midlertidige ordning gælder fra 1. sygedag. Samtidig er varighedsgrænsen på sygedagpenge midlertidigt blevet forlænget 3 måneder.

Suspenderet indsats mindsker afgang og øger varighed

Suspenderingen af beskæftigelsesindsatsen og det store omfang af karantæneramte virksomheder betyder, at det er vanskeligere at sikre samme personlige kontakt og fastholde niveauet af delvis raskmeldinger. Suspenderingen betyder også, at der ikke må oprettes nye virksomhedsrettede tilbud, som almindeligvis bidrager til sygemeldtes tilbagevenden til arbejdsmarkedet. På samme vis er hovedparten af de sygemeldte trukket ud af de tilbud, som de var i, da Covid19-suspenderingen trådte i kraft. Erfaringen viser, at tidlig indsats med størst mulig fastholdelse til arbejdsmarkedet er afgørende for at sikre raskmelding. Antallet af sygedagpengemodtagere påvirkes også af, at rehabiliteringsindsatsen først var lukket og nu kører på lavt blus. Det medfører en ophobning af borgere på sygedagpenge, som under normale omstændigheder burde indgå i rehabiliterende indsatser. Derfor er der risiko for, at den nuværende situation kan få langsigtede konsekvenser for området i form af flere, som vil ende uden for det ordinære arbejdsmarked på forskellige forsørgelsesyndelser.

Stigende tilgang af sygemeldte med Covid19

Status er medio uge 17, at der foreløbig er ansøgt om sygedagpengerefusion til 180 lønmodtagere og 15 selvstændige direkte relateret til Covid19, heraf er alene de 99 kommet i begyndelsen af uge 17. Indtil uge 17 har Rådgivning og Udbetaling ringet til virksomhederne i de sygedagpengesager, hvor begrundelsen er anført som Covid19. Det er sket, fordi det viste sig, at der i ca. 1/3 af sagerne har været grund til at give afslag. Rådgivning & Udbetaling har i den sammenhæng vejledt om andre hjælpemuligheder og henvist til Erhvervscentret. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering stiller ikke krav om, at der skal kontrolleres på opstart af sager. Det er nok, at der anføres Covid19 som begrundelse for ansøgningen. Rådgivning & Udbetaling har pr. 23. april besluttet, at der kun ringes til Covid19-ramte sygemeldte i de tilfælde, hvor der er oplagt tvivl om berettigelse (f.eks. hjemsendt pga. karantæne), fordi det ressourcemæssigt ikke længere er muligt at ringe til alle.

Usikre prognoser

Ingen prognoser fra ministerier eller Økonomisk Råd ift. forsørgelsesydelse

De foreløbige forsøg på økonomiske prognoser for resten af 2020 og årene frem peger mod en markant ændret økonomisk fremtid. Forbrugertilliden er på kort tid styrtdykket til kriseniveau. Det betyder, at forbrugerne forventes at være økonomisk tilbageholdende, også selvom der sker en større genåbning inden for de kommende måneder.

Fra sundhedskrise til global økonomisk krise

Eksporterhvervene risikerer at blive ramt senere på året, hvor mange lønmodtagere i dag er på lønkomensation. Der er stadig større enighed om blandt økonomer, at det, der startede som en sundhedskrise, er kraftigt på vej til at ende i en global økonomisk krise. Aktuell analyse fra Dansk Industri anslår, at der er risiko for den største økonomiske krise nogensinde. Selvom Danmark måske kan komme forholdsvis lempelig gennem den sundhedsmæssige krise, så er Danmark som lille land i høj grad afhængig af, at det også sker i vores vigtigste eksportlande som Tyskland, Sverige, Storbritannien og USA.

Argumenter for og imod udviklingen i resten af året

Endnu er der enorme usikkerheder i forhold til udviklingen for resten af året. På den ene side er der et begrundet håb om en langsom udvidet genåbning af stadig flere brancher, som forhåbentligt kan få flere ledige i beskæftigelse og bremse tilgangen af nyledige. På den anden side er der voldsomt negative forventninger til eksporterhverv, øget tilbageholdenhed i forbrug samt store forventede tab i sæsonbeskæftigelsen over forårs- og sommermånederne inden for bestemte brancher.

Et forsigtigt bud fra administrationens side her og nu er derfor, at det nuværende højere niveau på knap 1000 flere ydelsesmodtagere fastholdes minimum resten af året som gennemsnit. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at komme med et nærmere bud på, i hvilke måneder der præcist kan forventes op- og nedgange.

3. Økonomisk påvirkning

Estimeret ekstra bruttoforbrug de første 5 uger

I de første 5 uger med hjemsendelse grundet Covid19 er der registreret en stigning på omkring 700 borgere, set i forhold til forrige år. De 700 borgere har i de 5 uger kostet i omegnen af brutto 10 mio. kr. Udgiften afhænger af, hvornår i perioden de er blevet ledige og hvilken ydelse de får. Dette er derfor en gennemsnitsberegning.

Estimeret ekstra bruttoforbrug pr. måned ved 1.000 borgere

I alt ses der nu knap 1.000 flere borgere på forsørgelse. Disse vil på månedsbasis koste ca. 15 mio. kr. På nuværende tidspunkt ses den største stigning på A-dagpenge og sygedagpenge, men stort set alle ydelser rammes. Der er derfor tale om en gennemsnitsberegning, som vil kunne ændres, hvis sammensætningen af borgere ændres.

Endnu manglende viden om refusion og statslig kompensation

Ovenstående tal er bruttoudgiften. Dertil vil blive hjemhentet statsrefusion ud fra refusionstrappen, hvor der kan hentes 20, 30, 40 eller 80 % refusion. På nuværende tidspunkt er det ikke til at sige, hvor borgerne ligger på refusionstrappen, og nettoudgiften er derfor ukendt. Ligeledes kendes ikke til, hvilken kompensation kommunerne får fra staten på grund af Covid19.

4. Konsekvenser ved genåbning af den suspenderede beskæftigelsesindsats

Flere borgere øger ressourcepresset endnu mere og påvirker resultater

Med de mange flere borgere kommer Jobcentret under et markant større ressourcepres, end Mploy-analysen i forvejen belyste var tilfældet. Analysen dokumenterede, at enhedsomkostninger pr. borger samlet set var 23 % under gennemsnittet af jobcentre (24.600 kr. mod 31.800 kr.). På trods heraf leverede kommunen på flere områder bedre resultater, end det kunne forventes. Anbefalingen var, at der var grundlag for at investere i en udvidet indsats, hvis den samlede bundlinje skulle forbedres.

Jobcentrets fokus på at opnå størst mulig effekt her og nu for de ressourcer, der er til rådighed, har imidlertid også haft negative konsekvenser. Resultaterne inden Covid19 viste, at Slagelse Kommune

har vanskeligt ved at kunne leve op til de nye skærpede tilsynskrav. Kravene handler om at sikre minimum 4 årlige jobsamtaler og aktiv indsats til alle borgere.

Det må forventes, at resultaterne i forhold til tilsynskravene kun forværres med den ændrede ressourcesituation, når beskæftigelsesindsatsen på et tidspunkt ikke længere er suspenderet. Med indførelsen af det skærpede tilsyn risikerer kommunen på sigt at blive sat under administration på beskæftigelsesområdet, hvis der ikke sker en opprioritering af mulighederne for at leve op til kravene. De politiske krav er lavet for at sikre, at alle kommuner prioriterer beskæftigelsesindsatsen, da den er afgørende for at kunne levere resultater på forsørgersiden og sikre et fleksibelt og mobilt arbejdsmarked.

Det endnu større resourcepres kommer i en tid, hvor det er afgørende at kunne agere hurtigt i forhold til jobåbninger ved genåbning af virksomheder, brancheskift, opkvalificering og fastholdelse af kvalifikationer. Alle kommuner kæmper i den sammenhæng om at sikre, at flest mulige af deres egne borgere kommer først i spil i et forventeligt presset arbejdsmarked. For Slagelse Kommune har indsatsen ekstra stor betydning, da der er underskud af lokale arbejdspladser i forhold til den lokale arbejdsstyrke.